

О.І. КРАСНЯК

Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, м. Київ, 01601, Україна
krasnyak_o@ukr.net

ВИДИ РОДУ *BROMOPSIS* (*POACEAE*), ОПИСАНІ З ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ (ВІДОМОСТІ ПРО ТИПОВИЙ МАТЕРІАЛ)

К л ю ч о в і с л о в а: типіфікація, *Bromopsis*, *Bromus*, *Zerna*, *голотип*, *лектотип*, *ізолектотип*, *неотип*, *паратип*

У цьому короткому повідомленні наведені відомості про типовий матеріал видів роду *Bromopsis* (Dumort.) Fourg. (*Poaceae*), описаних із України та деяких суміжних із нею територій, що зберігається в Гербарії Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України (*KW*), Гербарії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (*SWU*) та Гербарії Ботанічного інституту імені В.Л. Комарова РАН (*LE*). Для кожного виду наведені відомості з протологу, процитовані дані етикетки типового зразка та його номер (якщо такий є), категорія типу та місце його зберігання.

© О.І. КРАСНЯК

1. *Bromopsis calcarea* Klokov, 1977, *Новости сист. высш. и низш. раст.* 1977: 41.

За протологом: «Dit. Taurica, distr. Vjelogorskiensis, р. Vishnjovoje (olim Mutjash), rupes Ak-Kaja, 13.05.1955, М. Попов, D. Dobroczajeva, A. Barbarycz (Крымская обл., Белогорский р-н, с. Вишневое (бывш. Мутяш), скала Ак-Кая, 13.05.1955. М. Попов, Д. Доброчаева, А. Барбарич)».

Тип: «Крымская обл. УССР, Белогорский р-н, с. Вишневое (б. Мутяш), скала Ак-Кая, 13.05.1955. Собр. М.Г. Попов, Д.М. Доброчаева, А.І. Барбарич. Опр. М. Клоков» (*KW*000033384 — lectotypus, O. Krasniak, hoc loco; 001001874, 001001985 — isolectotypi).

Паратипи:

Крымская обл., окрестн. г. Симферополя, по дороге на Бахчисарай, каменистые мергелистые степные склоны, 11.05.1958. М. Котов и Т. Омельчук (KW000033454, 001001866).

Крым. Окрестн. г. Симферополя. Бахчи-Эли-Абдал. Каменистый степной южный склон первой гряды, 13.05.1924. Собр. С. Дзевановский (KW000033455, 001001868).

Кримська обл. УРСР. Сімферопольський р-н, с. Партизанське (к. Саблі), Холодна балка, на схилі серед чагарників, 01.06.1955. Зібр. А.І. Барбарич, М.Г. Попов, Д.М. Доброчаєва (KW001001867).

Крым, Белогорск, мергелисто-меловые склоны и обнажения, 04.07.1959. Собр. М. Котов, В. Протопопова, В. Страшко (KW001001869, 001001870).

Крым, между г. Симферополем и г. Бахчисараем, каменистая степь на мергелях, 11.05.1958. Собр. М. Котов, Т. Омельчук (KW001001871, 001001872, 001001873).

Крым, окр. г. Белогорска, мергелистый степной склон, 19.05.1958. Собр. М. Котов, Т. Омельчук (KW001001876, 001001877).

2. *Bromopsis cimmerica* Klokov, 1977, Новости сист. высш. и низш. раст. 1977: 38.

За протологом: «*Tauria*, distr. Theodosianus, prope р. Planerskoje (Koktebel), fossa littoralis prima, diclivia lapidosa, 24.05.1966. М. Klokov (Крым, Феодосийский р-н, окр. Планерского, первая балочка по берегу, каменистые склоны, 24.05.1966. Собр. М. Клоков)».

Тип: «Крым, Феодосийський р-н, окол. Планерського. Перша балочка по берегу. Кам'янисті схили, 24.05.1966. Зібр. М. Клоков» (KW000033385 — holotypus; 000033449 — isotypus).

Паратипи:

Крымская обл. УССР, Бахчисарайский р-н, с. Отрадное. Долина р. Альмы, 18.05.1955. Собр. М.Г. Попов, Д.Н. Доброчаева, А.И. Барбарич (KW000033445).

Крым, Балаклавский р-н, за 5-м км на восток от с. Гончарное (б. Барнаутка). На опушке можжевелового леса, 04.06.1955. Собр. А.И. Барбарич, М.Я. Кукало, Д.Н. Доброчаева (KW000033446).

Приморский (Керченский) р-н Крымской обл., с. Просторное. Степь, 13.06.1955. Собр. А.И. Барбарич, Д.Н. Доброчаева, М.Я. Кукало (KW000033447).

Крымская обл. УССР, Балаклавский р-н, окрестн. с. Орлиное (б. Байдары) на Бузюк-яйле,

05.06.1955. Собр. А.И. Барбарич, Д.Н. Доброчаева, М.Я. Кукало (KW000033448).

Приморский (Керченский) р-н Крымской обл., с. Марфовка. Степные склоны, 13.06.1955. Собр. А.И. Барбарич, Д.Н. Доброчаева, М.Я. Кукало (KW000033450).

Крым, окр. Планерского. Карадаг. Скалы, 17.06.1967. Собр. М. Клоков (KW000033451).

Крым, окол. Планерського. Горби. Кам'янисті схили, 01.06.1967. Зібр. М. Клоков (KW000033452).

Крым. Ялта. В усадьбе ДТП. Каменистые склоны, 22.06.1962. Собр. М. Клоков (KW000033453).

Евпаторийский р-н, глинистые склоны у с. Биюк-Актача, 16.09.1931. Собр. П. Козлов (KW001001878).

Крым, г. Судак, по дорогам и сорным местам, 07.06.1917. Собр. М. Савенков (KW001001879).

Восточный Крым, Карадаг, северный каменистый склон Зуба на выс. 250 м. 23.05.1941. Собр. М. Котов (KW001001880).

Крымская обл., Симферопольский р-н, склон г. Чатырдага, на конгломератах, 11.07.1956. Собр. М. Котов (KW001001881, 001001882).

Крымская обл. Укр ССР, Бахчисарайский р-н, с. Отрадное, долина р. Альмы, 18.05.1955. Собр. М. Попов, Д. Доброчаева, А. Барбарич (KW001001884).

Кримська обл. УРСР, Балаклавський р-н, ок. с. Орлине (к. Байдари), на Бузюк-яйлі, 05.06.1955. Зібр. А.І. Барбарич, Д.М. Доброчаєва, М.Я. Кукало (KW001001886).

3. *Bromopsis glabrata* Klokov, 1977, Новости сист. высш. и низш. раст. 1977: 36.

За протологом: «RSS Ucr., dit. Taurica, territorium reservati naturae, loco Lapis Ruber dicto, ad margines silvae (pinetum) superiores et ad jailam, 27.06.1962, М. Klokov (УССР, Крымская обл., территория заповедника, уроч. Красный Камень, верхняя граница леса (сосняк) — яйла, 27.06.1962, М. Клоков)».

Тип: «УССР, Крымская обл., территория заповедника, уроч. Красный камень, верхняя граница леса (сосняк) — яйла, 27.06.1962. Собр. и опр. М. Клоков» (KW000033469 — holotypus).

Примітка. На етикетці цього гербарного зразка вказано «*B. glabrata* × *B. pseudocappadocica*». Ретельне дослідження морфологічних ознак дозволяє вважати його типом виду *B. glabrata* Klokov.

Паратипи:

УССР. Крымская обл., Ялта. Каменистые нижегорные склоны в усадьбе Дома творчества писателей, 23.06.1962. Собр. М. Клоков (KW000033461).

Кримська обл. УРСР, Феодосійський р-н, Карадагська [sic!] біологічна станція. Гора Карагач, рідколісся пухнастого дуба і фісташки, 09.06.1955. Збір. А.І. Барбарич, Д.М. Доброчаєва, М.Я. Кукало (КВ/000033462, 000033463).

УСРСР, Кримська обл., окрестн. Ялты. Ай-Петринская яйла. Каменистые склоны, 20.07.1955. Собр. М. Клоков (КВ/000033470).

Крым, Ялтинский р-н, Никитская яйла, в Гос. заповеднике. Каменистая степь, 01.08.1955. Собр. М. Клоков (КВ/000033471).

Кримська обл. УРСР, Балаклавський р-н, с. Гончарне (к. Барнаутка), схили гір, 03.06.1955. Збір. А.І. Барбарич, М.Я. Кукало, Д.М. Доброчаєва (КВ/001001852).

Крымская обл., Алуштинский р-н, Крымский государственный заповедник, Центральная котловина, склон, 08.07.1955. Собр. А.И. Гизенко (КВ/001001853).

Крымская обл., Алуштинский р-н, Крымский государственный заповедник, гора Роман-Кош, яйла, 16.07.1955. Собр. А.И. Гизенко (КВ/001001854).

Крымская обл., Никитская яйла, на горных лугах, 16.07.1956. Собр. М. Котов (КВ/001001855, 001001856, 001001857).

Кримська обл. УРСР, Судакський [sic!] р-н, Карадазька біологічна станція, г. Карагач. Рідколісся пухнастого дуба і фісташки, 09.06.1955. Збір. А.І. Барбарич, Д.М. Доброчаєва, М.Я. Кукало (КВ/001001858).

Крымский государственный заповедник, Грушевая поляна, окр. г. Ялты, известняки в сосновом лесу, 25.07.1955. Собр. М. Котов, А. Евзеров, В. Романов (КВ/001001859).

Кримська обл., Сімферопольський р-н, Перевальне л-во, Долгоруковська яйла, 25.05.1972. Збір. С. Морозюк (КВ/001001860).

Крим, гори. Нікітська яйла в Державному заповіднику, 01.08.1955. Збір. і визн. М. Клоков (КВ/000033465).

4. *Bromopsis pseudocappadocica* Klokov, 1977, Новости сист. высш. и низш. раст. 1977: 41.

За протоологом: «Tauria, distr. Theodosiensis, in viciniis p. Planerskoje (Koktebel), Karadag, diclivia superiora, inter rupes, 17.06.1967. М. Клоков (Крым, Феодосийский р-н, окр. Планерского. Карадаг, верхние склоны, между скалами, 17.06.1967, М. Клоков)».

Тип: «Крим, окол. Планерського. Карадаг, 17.06.1967. Збір. і визн. М. Клоков» (КВ/000033475 — holotypus; 000033483 — isotypus).

Паратипи:

Крим. Ялта. В садибі БТП. Кам'янисті схили, 22.06.1962. Збір. М. Клоков (КВ/000033474).

Крым. Феодосийский р-н, Планерское. Гора М. Волошина. Склоны (камен. степь), 02.06.1965. Собр. М. Клоков (КВ/000033478, 000033478, 000033480).

Крымская обл. УССР, Черноморское. Каменистые степи, 17.05.1955. Собр. Барбарич А.И., Кукало М.Я., Доброчаева Д.Н. (КВ/000033481).

Крым, Ялта. В усадьбе Дома творчества писателей им. А.П. Чехова. Каменистые склоны, 22.06.1962. Собр. М. Клоков (КВ/000033482).

Крым, Судакский р-н, Новый Свет. По склонам сосново-можжевелевого леса, 31.05.1959. Собр. З.Н. Горохова (КВ/000033484).

Крим, Феодосійський р-н, Кози. Кам'янисті схили, 31.05.1969. Збір. М. Клоков (КВ/001001842, 001001894).

Крымская обл., Ялтинский р-н, Никитская яйла, на горных лугах в заповеднике, 16.07.1956. Собр. М. Котов (КВ/001001843, 001001844).

Кримська обл. Укр. РСР. Сімферопольський р-н, окол. Червоних печер, 22.05.1955. Збір. М. Попов, Д. Доброчаєва, А. Барбарич (КВ/001001845).

Кримська обл. УРСР, Приморський (Керченський) р-н, с. Юркове (к. Юрків Кут). Степові схили, 12.06.1955. Збір. Д.М. Доброчаєва, А.І. Барбарич, М.Я. Кукало (КВ/001001846).

Кримська обл. УРСР, Чорноморський р-н, с. Чорноморське. Кам'янисті степи, 17.05.1955. Збір. А.І. Барбарич, Д.М. Доброчаєва, М.Я. Кукало (КВ/001001847, 001001848, 001001849, 001001850).

Кримська обл., Балаклавський р-н, околиці с. Орлине (к. Байдари), на Бузюк-яйлі, 05.06.1955. Збір. А.І. Барбарич, Д.М. Доброчаєва, М.Я. Кукало (КВ/001001851).

Крим. Ялта. Схили в садибі БТП, 23.06.1962. Збір. М. Клоков (КВ/000033464).

5. *Zerna heterophylla* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы. Герб. Ботан. ин-та (Ленинград): 59.

За протоологом: «RSS Ucr., dit. Stalinensis, distr. Budenovskiensis, steppa virginea Chomutovskaja dicta, 6 VI 1939, legernt M. Kotov et E. Karnauch; in Herbario Instituti botanicae Ac. Sc. RSS Ucr. conservatur».

Тип: «Сталинская обл., Тельмановский р-н, окр. с. Самсоново и Буденовки, Хомутовская степь,

09.06.1939. Собр. М. Котов, Е. Карнаух. Опр. Е. Карнаух» (*KW* 001001888 — holotypus).

Примітка. У протолозі, ймовірно, допущена помилка в зазначені дати (дня) збору гербарного зразка. В Гербарії *LE* типовий матеріал не знайдений.

6. *Bromopsis dolichophylla* Klokov, 1977, Новости сист. высш. и низш. раст. 1977: 33.

Примітка. *Bromopsis dolichophylla* описаний із Кавказу, проте належить до низки близькоспоріднених видів, описаних М.В. Клоковим із України, внаслідок чого дані стосовно типового матеріалу про цей вид вміщено в нашій статті.

За протологом: «Северо-Западный Кавказ, Краснодарский край, Крымское лесничество, по северным склонам Кавказа, над г. Геленджиком, 22.06.1959. Собр. М. Котов, В. Протопопова, В. Страшно».

Тип: «Северо-Западный Кавказ, Краснодарский край, Крымское лесничество, по северным склонам Кавказа, над г. Геленджиком, 22.06.1959. Собр. М. Котов, В. Протопопова, В. Страшко. Опр. М. Клоков» (*KW* 000033460 — lectotypus, О. Krasniak, hoc loco; 000033456 — isolectotypus).

Паратипи:

Выгон к югу от Анапы, между кустами *Pinus* и *Paliurus*, 15.06.1896. Ex herbario L. Reinhard (*KW* 00111823, 00111824).

Кубанская обл., Баталпашинский окр. Между Козинским хутором и ст. Невинномысской. Склоны холмов, 10.06.1921. Собр. Н. Введенский (*KW* 000033458, 00111819, 00111821).

Кубанская обл., Баталпашинский округ, левый берег Большого Зеленчука, близ колхоза «Сознательность», склоны холмов, 23.05.1921. Собр. Н. Введенский (*KW* 00111825).

Кубанская обл., Баталпашинский округ, близ Родниковского хутора, склоны холмов, 07.06.1921. Собр. Н. Введенский (*KW* 00111818).

Черноморский округ, близ ст. Тоннельной, по склонам на полянах в мелком лесу, 18.06.1924. Собр. Н. Введенский (*KW* 00111820).

Пятигорск, г. Машук, открытые травянистые места, 07.06.1914. Собр. Г. Ширяев (*KW* 00111822).

7. *Bromopsis* × *taurica* Sjlussar. 1977, в Прокуд., Злаки Укр. 1977: 146.

За протологом: «Tauricum reservatum publicum, Sedun, 700 m. Campus magnus, bene caespitiosis. 2.VI.1969. Sjlussarenko».

Тип: «Крымское заповедно-охотничье хозяйство, южный склон в западной части Бабуган яйлы,

17.06.1969. Собр. и опр. Ю.Н. Прокудин» (*CWU*, s. n. — neotypus, О. Krasniak, hoc loco).

Примітка. Типовий матеріал загублений. За неотип образно зразок, зібраний Ю.М. Прокудином у locus classicus, що зберігається в Гербарії Харківського університету (*CWU*).

8. *Bromus riparius* Rehm. 1872, Notiz. Veg. Gest. Schwarz. Meer: 83.

Тип: Exs. init. Cherson., Granitfelsen der Bohinsel Konstantinovka, A. Rehm (LE, 184(b) — lectotypus) (Цвелев, 1976).

За консультативну допомогу під час роботи з типовим матеріалом автор висловлює подяку чл.-кор. НАН України, д-ру біол. наук, професору С.Л. Мосякіну, ст. наук. співроб., канд. біол. наук Н.М. Шиян і мол. наук. співроб. О.М. Корнієнко, а також співробітникам Харківського університету імені В.Н. Каразіна канд. біол. наук Ю.Г. Гамулі й асистенту кафедри ботаніки К.О. Звягінцевій за сприяння в роботі з гербарієм CWU.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Цвелев Н.Н. Злаки СССР. — Л.: Наука, 1976. — 788 с.

Рекомендує до друку
Д.В. Дубина

Надійшла 16.06.2014 р.

Е.И. Красняк

Институт ботаники имени Н.Г. Холодного НАН Украины, г. Киев

ВИДЫ РОДА *BROMOPSIS* (*POACEAE*), ОПИСАННЫЕ С ТЕРРИТОРИИ УКРАИНЫ (СВЕДЕНИЯ О ТИПОВОМ МАТЕРИАЛЕ)

В статье приводится информация о типовом материале восьми видов рода *Bromopsis* (Dumort.) Fourg., описанных с территории Украины. Для каждого вида процитирован протолог, указаны этикетка типа (типов), номера образцов, категория типа и место хранения.

Ключевые слова: типификация, *Bromopsis*, *Bromus*, *Zerna*, *голотип*, *лектотип*, *изолектотип*, *неотип*, *паратип*.

О.І. Красняк

M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

SPECIES OF THE GENUS *BROMOPSIS* (*POACEAE*) DESCRIBED FROM UKRAINE (TYPE SPECIMEN DATA)

Data on type specimens of 8 species of the genus *Bromopsis* (Dumort.) Fourg. described from the territory of Ukraine are given. For each species, the protologue, nomenclatural type, its number and place of storage are provided.

Key words: typification, *Bromopsis*, *Bromus*, *Zerna*, *holotypus*, *lectotypus*, *isolectotypus*, *neotypus*, *paratypus*.